

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-73

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos
Tekijä-Författare-Author Peiponen, Mirva		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Arvot virkamiehen arjessa : Tutkimus virkamiesetiikan nykytilasta suomalaisessa valtionhallinnossa		
Oppiaine-Läroämne-Subject Hallinto-oppi		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2007-03-26	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 125 s., 17 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Valtionhallinnon toiminnan tuloksellisuuden, tehokkuuden, laadun ja asiakaslähtöisyyden kehittämisvaatimukset ovat lisänneet tarvetta virkamiesten eettisen ja arvolähtöisen toiminnan arvioinnille. Vuonna 2001 valtionhallinnon tavoitteeksi asetettiin toiminnan arvolähtöisyys ja virkamiesetiikan korkean tason säilyttäminen. Samalla vahvistettiin valtionhallinnon yhteinen arvoperusta. Suurella osalla valtionhallinnon toimintayksiköitä on näiden yhteisten periaatteiden lisäksi omat arvonsa, jotka täydentävät yhteisiä periaatteita tehden ne konkreettisemmin osaksi jokapäiväistä työtä.</p> <p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää virkamiesetiikan nykytilaa suomalaisessa valtionhallinnossa. Tutkimuksessa tarkasteltiin sitä, kuinka valtionhallinnon yhteiset ja toimintayksiköiden omat arvot näkyvät virkamiesten arjessa ja onko arvoissa ja eettisissä periaatteissa tapahtunut muutoksia aikaisempien virkamiesetiikkaa ja arvoja selvittäneiden tutkimusten tuloksiin verrattuna.</p> <p>Tutkimuksen aihepiiriä lähestyttiin valtionhallinnon toimintakulttuurissa tapahtuneiden muutosten tunnistamisen kautta kuvaamalla lisäksi virkamiesten toimintaa ohjaavia periaatteita. Tutkimuksessa korostettiin, että valtionhallinto on kokonaisuus, jossa yhteiskunnallisen ympäristön haasteet ohjaavat valtionhallinnon uudistustarpeita, jotka puolestaan heijastuvat valtionhallinnon kulttuuriin sekä virkamiesten toimintaan sen osana. Toimintakulttuurin käsitettä tarkasteltiin organisaatiokulttuuriteorian kautta, sillä se sisältää myös keinoja saada arvot konkreettiseksi osaksi arjen toimintaa. Koska toimintakulttuuri on monisäikeinen käsite, organisaatiokulttuuriteoriaa täydennettiin johtamisen ja sosiaalisen pääoman teorian käsittein.</p> <p>Tutkimuksen empiirinen aineisto kerättiin postikyselynä, joka lähetettiin kaikkiin ministeriöihin ja niiden hallinnonolaisiin virastoihin ja laitoksiin, yhteensä 177 keskushallinnon toimintayksikölle. Kysely toteutettiin yhdessä Valtion työmarkkinalaitoksen kanssa. Empiirisen aineiston analyysiin käytettiin pääasiassa kuvailevia tilastollisia analyysimenetelmiä.</p> <p>Tutkimus osoitti, että aikaisempiin tutkimustuloksiin verrattuna valtionhallinnon arvot ovat muuttuneet. Perinteiset valtionhallinnon arvot – laillisuus, oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus – ovat juurtuneet syvälle virkamiesten toimintaan, mikä mahdollistaa myös uusien arvojen – luotettavuus, laatu ja asiantuntemus, avoimuus, tasa-arvo – vahvistamisen toimintayksiköiden tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi. Toimintayksiköt ovat päässeet arvotyössään jo hyvin eteenpäin. Yhtenäisen toimintakulttuurin saavuttamiseksi on kuitenkin vielä kehitettävä toimintayksiköiden jokapäiväistä arvolähtöistä työskentelyä. Saatujen tutkimustulosten mukaan johtaminen on tärkein keino, joka kannustaa virkamiehiä arvojen mukaiseen toimintaan. Tutkimustulokset osoittivat, että, lainsäädännön keinot eivät yksin riitä virkamiesetiikan kehittämiseen, vaan lisäksi tarvitaan entistä avoimempaa keskustelua arjen toimintatilanteissa, yhteistyön vahvistamista, perehdyttämistä ja koulutusta. Näin voidaan vastata myös sukupolvenvaihdoksen tuomaan haasteeseen. Yhtenäisen toimintakulttuurin saavuttamisen tulee olla vahva tavoite, sillä sen avulla voidaan lisätä sekä virkamiesten toiminnan ennustettavuutta että vahvistaa valtionhallinnon vakautta ja asemaa muuttuvassa yhteiskunnallisessa ympäristössä.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords valtionhallinto virkamiehet etiikka arvot organisaatiokulttuuri johtaminen sosiaalinen pääoma		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		